

Teemu Taira

Energian ja emotion välissä:

Affekti ja kulttuurintutkimus

Kulttuurintutkimus on tyypillisesti mielletty merkitysten tutkimiseksi. Viime vuosien teoriakeskusteluissa on kuitenkin korostettu affektin keskeisyyttä. Se on käyttökelpoinen käsite, mutta sitä koskeva teoretisointi jakaantuu (ainakin) kolmeen erilaiseen tyyppiin. Keskityn Lawrence Grossbergin kehittelyihin. Niillä on ollut merkittävä vaikutus niin kansainväliseen kuin suomalaiseen kulttuurintutkimukseen.

Grossberg ei tee systemaattista esitystä affektin käsitteestä. Hän antaa vihjeitä lähteistä, mutta päätyy useisiin erilaisiin luonnehdintoihin. Hänen mukaansa käsite kehittyy suhteessa Spinozaan, Nietzscheen, Freudiin sekä Deleuzeen ja Guattariin. Affekti on Grossbergin vaihtuvien kuvausten mukaan energian muoto, intensiteetti tai motivoiva voima, intohimo ja sävy, jonka yhteydessä maailmaan panostamiset tulevat mahdollisiksi, vaikutusten strukturoitunut taso:

”affekti on taso, jolla mikä tahansa individuaali (persoonat ja käytännöt ovat kaksi ilmeisintä individuaation muotoa) on toimintakykyistynyt toimimaan tietyillä tavoilla tietyissä paikoissa. ’Affekti’ on termi, jota käytän kuvaamaan havaittavia eroja siinä, miten käytännöillä on väliä tai miten ne otetaan käyttöön erilaisissa populaaridiskurssien ja käytäntöjen konfiguraatioissa – erilaisissa liittoumissa (jotka eivät ole yksinkertaisesti yleisöjä)”¹

Määritelmässä tulee esiin neljä ydintemaa: tasot, toimintakykyisyys, panostaminen (”miten käytännöillä on väliä tai miten ne otetaan käyttöön”) ja strukturoituneisuus (”toimimaan tietyillä tavoilla tietyissä paikoissa”). Affekti on eräs todellisuutta tuottavista tasoista. Signifikaatio (merkitys, representaatio, kieli) on toinen, mutta on

myös muita tasoja, kuten talous (tuotanto, jakelu, kuluttaminen) ja libido. Tavallisesti affektin käsitteellä tehdään ero signifiikaatioon, ideologiaan tai merkitykseen, mikäli merkitys ymmärretään kognitiiviseksi tai semanttiseksi sisällöksi tai viestiksi.²

Toimintakykyisyyden, panostamisen ja strukturoituneisuuden teemat käsittelen tuonnempana, koska niiden käsittelyn seuraamiseksi on eriteltävä Grossbergin affektikäsitykseen kohdistettua kritiikkiä.

Neljä kritiikkiä

Grossbergin kirjoituksia affektista on arvosteltu ainakin neljällä tavalla. Affektin käsite ei ole välttämätön tai se sopii parhaiten musiikintutkimukseen; se sivuuttaa subjektiviisuuden ja leikin; emotionio on affektin käsitettä käyttökelpoisempi; affektin käsite menee käytännössä sekaisin emotionin kanssa. Koska Grossbergin määritelmät ovat lyhyitä, muuttuvia ja vaikeitakin, ei ole ihme, että kritiikkiä on esitetty hyvin erilaisista teoreettisista perspektiiveistä.

Kritiikeistä ensimmäinen juontuu Stuart Hallin huomautuksesta. Hän katsoo affektin käsitteen ratkaisuveden selittyvän Grossbergin tutkimuskohteella, populaarimusiikilla. Muissa yhteyksissä Hall ei pidä affektin

käsitettä keskeisenä tai hän ei tiedä, miten itse käyttäisi sitä.³ Osittain tämä selittyy sillä, että Hallille merkityksen käsite on laaja ja Grossbergille suppea. Hall keskittyy representaatioon, jota hän löytää kaikkialta, kun taas Grossberg jäsentää useampien, jo mainittujen tasojen suhteita. Affektin käsitteellä tunnustellaan yhtä vaikuttavaa tasoa, ja lopulta Hallin huomiot eivät ole niinkään kritiikkiä Grossbergia kohtaan kuin kykenemättömyyttä hahmottaa käsitteen tärkeyttä omassa tutkimuksessaan.

Toisen kritiikin mukaan Grossbergin strukturoitunut affektikäsitys tekee yksilön kokemuksista valheellisia sivuuttaessaan subjektien toimijuuden ja affektiivisen leikin.⁴ Tässä Matt Hills nähdäkseni lukee Grossbergin liian lähelle interpellaatioteorioita, joiden mukaan kulttuuri (tai ideologia) asemoi yksilön ikään kuin valheellisesti tarttumaan tiettyihin affektiivisuuslähteisiin. Pikemminkin affekti on ajateltava energiaksi, joka tunnustetaan vaikutuksina. Se ei ole valheellista vaan tuotettua reaalista. Kulttuuriset koosteet toki vaikuttavat siihen, mil-laisista käytännöistä tulee panostusten kohteita, mistä on mahdollista saada ”väriä” ja ”värinää” elämäänsä.

Kolmannessa kritiikissä Jennifer Harding ja E. Deidre

Pribram ehdottavat, että Grossbergin huomiot affektista ovat tärkeitä kehitettäessä emootioiden tutkimusta kulttuurintutkimuksen näkökulmasta. Heille (sosiaalinen) emootio on kuitenkin affektia käyttökelpoisempi käsite: ”Tässä tilanteessa, ja ilman pidemmälle menevää tutkimusta, emme ymmärrä, kuinka affektista voidaan tehdä analyysin mahdollistava käsite sen toimimatta signifi-oivana käytäntönä.”⁵

Grossbergin vastaus on yksiselitteinen: affekti ei ole sama kuin emootio. Se on myös energieettinen tapahtuma. Jos joku nousee tuolistaan räjähtävästi, ei vielä voida sanoa mitään emootioista (tai fiiliksistä), joita tuolista nousijalla on. Tuolista voi nousta esimerkiksi vihoissaan, innoissaan tai peloissaan. On kuitenkin mahdollista sanoa tapahtumaa energieettiseksi. Daniel Sternin erottelemat ”vitaalisuusaffektit” ja ”kategoria-affektit” havainnollistavat asiaa: edelliset (olemassaolon tai tulemisen tuntu, energieettiset tapahtumat) eivät ole johdettavissa jälkimmäisistä (viha, ilo, pelko jne.), vaikka konkreettisesti analyysissä ne kietoutuvat toisiinsa.⁶ Lisäksi affektin redusoiminen emootioon voi sivuuttaa materiaalisuuden ja ruumiillisuuden korostuksen. Ja vielä, affektin palautus

emootioon häivyttää erottelun affektin määrällisyyden ja sen sosio-lingvistisen laadullistamisen väliltä.

Neljäs kritiikki puuttuu affektin sekoittumiseen emootioon sekä panostuksiin ja strukturoitumisiin. Brian Massumin mukaan affekti on aine-energiaa, jota ei tule konkreettisesti analysoida subjektiivisiin tunteisiin tai sosiaalisiin merkityksiin. Affekti on ei-persoonallinen ja ei-kvalifioitu intensiteetti, kun taas subjektiiviset tunnelmat ja sosiaaliset emootiot ovat laadullistettuja, ”omistettuja” ja tunnistettuja intensiteettejä.⁷ Kritiikeistä tämä on haastavin, koska siinä, toisin kuin muissa edellä mainituissa, yritetään hahmottaa Grossbergin projektin poikkeavuus kulttuurintutkimuksen valtavirrasta. Se vaatii tarkempaa käsittelyä ja erittelyä.

Ontologiasta kulttuuri-ilmiöiden analyysiin

Ontologisella tasolla Grossberg hyväksyy Massumin käsityksen. Affektit ovat esipersoonallista aine-energiaa, intensiteettiä. Emootiot ovat sosiaalisia, affektien osittaisia ilmauksia.⁸ Jos affektin käsitteestä yritetään saada käytän-

nöllinen ja tehokas kulttuuri-ilmiöiden erittelyn työkalu, tarvitaan Grossbergin mukaan useampia ”välittäviä” tasoja energeettisen affektikäsitteen ja ilmiöanalyysin välille. Jos tätä ei tapahdu, erittelystä tulee virheellistä tai valjua.⁹

Analyysitasojen ongelman selvittämiseen on osallistunut myös Clare Hemmings. Hän toteaa affektin tärkeyden, mutta hänen mukaansa affektiteorian puolestapuhujat – kuten Massumi ja Eve Kosofsky Sedgwick, mutta ei Grossberg – rakentavat jälkistrukturalismista, sen feministisestä variantista ja postkolonialistisesta teoretisoinnista itselleen vihollisen. He kirjoittavat enemmän ”ismeistä” kuin tietyistä näkemyksistä. Molemmat viittaavat yli kymmenen vuotta vanhoihin näkökantoihin, joiden esittäjät ovat muokanneet käsityksiään myöhemmissä julkaisuissaan. Tämä kritiikki ei kuitenkaan kerro mitään siitä, ovatko affektin käsitteen avaamat tutkimukselliset mahdollisuudet hyviä, kiinnostavia ja merkittäviä. Hemmings korostaa, että merkitystasoa ei tule kadottaa horisontista. Vaikka ruumiillinen responsi (”affekti”) olisi sosiaalisia merkityksiä ensisijaisempi, so-

siaalisen merkityksen muotoutuminen resonoi uudelleen ruumiin kanssa. Tällöin ruumiillisen responssin ja merkityksen suhdetta ei tule ajatella peräkkäisenä vaan sirkulaarisena.¹⁰

Myös Grossberg katsoo affektin ja ideologian sekoituvan konkreettisisä analyysissä. Hän kirjoittaa, että ideologian ja affektiivisten panostusten rakenteen välinen erottelu on keinotekoinen: ”ne limittyvät helposti toisiinsa ja [...] ovat olemassa radikaalin päällekkäisyyden ja ristiriidan sekoituksena.”¹¹ Vaikka tasojen erottelu toimii analyttisesti, käytännössä tasot limittyvät.

Toimintakyky, panostaminen, strukturoituneisuus

Grossbergin affektikäsitteksen selventämiseksi on pohdittava toimintakykyä, panostamista ja affektin strukturoituneisuutta. Toimintakykyistymisen teema tulee osaltaan kriittisestä pedagogiikasta, mutta sen ymmärtämistä helpottaa grossbergiläisen affektin käsitteen filosofisten juurten selvittäminen. Spinozan määrittelyssä affekti tarkoittaa ”ruumiin tiloja, jotka lisäävät tai vähentävät, auttavat tai estävät ruumiin omaa toimintakykyä ja samaten näiden tilojen ideoita”.¹²

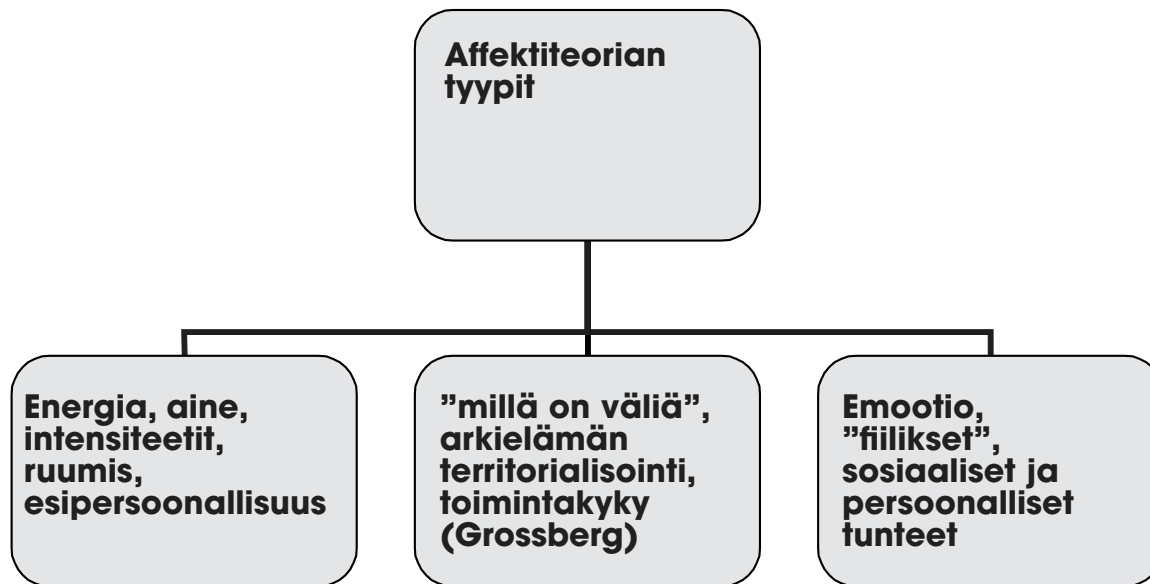
Deleuzen ja Guattarin mukaan affektit ovat tulemisiä.¹³ Niissä on kyse muutoksesta ja siksi affektin ja toimintakyvyn kasvun tai heikentymisen läheinen suhde tulee ymmärrettäväksi. Tulemiset ovat ruumiin voimia lisääviä tai vahvistavia prosesseja. Esimerkkinä ruumiin voimien lisääntymisestä toimivat kohtaamiset ja liittoumat muiden ruumiin kanssa. Deleuzelle ruumis määrittäyty sen kykyjen mukaan, ja siksi spinozalainen ky-

symys, ”Mihin ruumis pystyy?”, kytkee tulemisen, toimintakyvyn, kohtaamisen ja affektin toisiinsa.

Grossbergiläisessä panostamisen ajatuksessa kysytään, miten jollain on väliä tai miten jokin otetaan käyttöön. Tämä on freudilainen juonne. Freudin käsitys katekoinnista (*Besetzung, cathexis*) viittaa viettienenergia-avaruuteen ja sen keskittämiseen, sekä eroon ideoiden ja niitä katekoivan affektin välillä.¹⁴

Grossbergin kriitikot esittävät, että panostaminen ei kuulu affektiin. Kriitikissä on perä: intentionaalinen panostaminen ei kuulu affektiin ensisijaisesti. Panostaminen on kuitenkin osa analyysia, eräänlainen affektin kylkiäinen, koska sillä, miten ja missä määrin ihmiset panostavat, on vaikutusta. He panostavat erilaisiin käytäntöihin kohdatakseensa intensiteettejä ja tullakseen toimintakykyisiksi. Panostamisen ongelma on ehkä sen useissa teoreettisissa lähtökohdissa, mutta erityisesti hankaluutena ovat yksinkertaistavat empiiriset sovellukset. Analyysit korostavat liiaksi tietoisia panostuksia, ihmisten kertomisia panostamisistaan, niiden tavoista ja intensiteeteistä. Tämä vaikeuttaa panostusten (osin) tiedostamattoman luonteen tarkastelua.¹⁵

Kolmas avainkohta koskee affektin struktuuria tai sen poissaoloa. Grossberg myöntää ja Massumi kiistää affektin rakenteistuneisuuden. Tässä he puhuvat toistensa ohi. Tärkeä kysymys kuuluu, onko osoitettavissa, että tietynlainen affektirakenne koskee tiettyä sosiokulttuurista muodostelmaa vai täytyykö affektia pitää vain ”anarkistisena ylettömyytenä, joka uhkaa purkaa valtarakenteet”?¹⁶ Vaikka affekti olisikin määritelmällisesti strukturoimaton, konkreettisisä kulttuurianalyysissä voidaan paikantaa sääntelyjärjestelmiä, joiden kautta on

Taulokko 1

mielekäästä puhua affektien historiallisesta rakenteistumisesta tai sijoittaa affekti jollekin strukturoidulle vaikutustasolle.¹⁷

Affekti arkielämän territorialisointina

Jos kysyy affektin ”paikkaa” Grossbergin ajattelussa, vastaus on seuraava: se kuvaa sitä, ”millä on väliä” (*what*

matters) ja miten arkielämää territorialisoidaan. Esimerkiksi merkitys territorialisoidaan kielessä, affekti puolestaan arkielämässä. Deleuzen ja Guattarin kirjoitus ”kertosäkeestä” (*ritournelle*) selittää tätä. Se alkaa kuvauksella pelokkaasta lapsesta, joka lohduttaa, tyynnyttää ja orientoi itseään laulamalla, tehden järjestystä kaaokseen, siis muodostaa territorion musiikin affektiivisuuden avulla.¹⁸

”Affektin redusoiminen emootioon voi sivuuttaa materiaalisuuden ja ruumiillisuuden korostuksen.”

Grossbergin teksteissä affekti, toimintakykyisyys, toimijuus ja territorialisoivat koneet eivät ole koskaan kaukana toisistaan. Käsitteensä perustaksi Grossberg kertoo Deleuzen ja Guattarin jäsennykset.¹⁹ He kirjoittavat koodista, territorioista ja niiden artikulaatioista, kerroksista (*strata*). Yksinkertaistetusti ilmaistuna Grossbergilla affekti paikantuu territorioihin, merkitys paikantuu koodeihin ja kerroksissa ne kytkeytyvät toisiinsa. Olennaista tässä ei ole Deleuzen ja Guattarin käsitteiden selventäminen.²⁰ Tärkeämpää on ymmärtää, että Grossbergille merkitys tai ideologia on vain eräs vaikutustaso, jonka tarkastelun tulisi yhdistyä arkielämän territorialisointiin sen kaikessa materiaalisuudessa ja ruumiillisuudessa. Kyse ei ole affektitason tutkimisen korottamisesta ensisijaiseksi, vaan yrityksestä tutkia prosesseja, jotka generoivat merkityksiä ja affekteja sekä niiden artikulaatioita tai disartikulaatioita.²¹

Päätelmät

Kulttuurintutkimuksen alalta on eriteltävissä kolme erilaista affektiteorian tyyppiä (ks. kaavio edellisellä sivulla). Niistä Grossbergin versio sijoittuu kahden ääripään – puhtaan energian ja emootion – välimaastoon.

Kulttuurintutkimus ja kulttuuriteoria eivät tarvitse vain optimistisesti asennoituvaa ruumiillisuuden ja materiaalisuuden tutkimusta, vaan affektiivisuuden ottamista mukaan, sen yhdistämistä muihin vaikuttaviin tasoihin. Ongelmana ei ole valinta ruumiin ja affektiivisuuden tai mielen ja semanttisen merkityksen välillä. Tarkastelutakoon mieluummin merkitysten ja affektien organisointumista tietyissä sosiaalisissa, historiallisissa ja kulttuurisissa koosteissa. Affektiivisuuden tarkastelu ja affektin käsitteen hiominen auttavat hahmottamaan kulttuurisia ilmiöitä analyttisesti kahden ulottuvuuden, puhtaan kognition ja puhtaan intensiteetin, suhteen korostamalla, että konkreettisissa ilmiöissä nämä ulottuvuudet sekoituvat.

Viitteet

1. Grossberg 1997a, 13.
2. Teksteiltään sovinistinen, väkivaltainen, seksistinen ja mustien ylemmyyttä korostava gangsta-rap on tyypillinen esimerkki ideologian ja affektin ristiriidasta. Sovinismia, väkivaltaa ja seksismia vastustavat ihmiset (valkoihoisetkin) saattavat olla faneja, koska siihen voidaan tarttua ruumiin ja affektiivisuuden tasolla. Toisin sanoen musiikki laittaa ”vibaa punttiin”.
3. Hall 2001.
4. Hills 2002, 90–94.
5. Harding & Pribram 2004, 877.
6. Ks. Genosko 2002, 52–53.

7. Massumi 1996.
8. ”Fiilikset” – jotka tuntuvat affektien ansiosta – ovat puolestaan persoonallisia ja elämäkerrallisia. Massumi 1996; Shouse 2005. Grossberg poikkeaa näistä määrittelmistä lähinnä siinä, että hänelle ”fiilikset” eivät ole subjektiivisia, vaan sosiaalisesti konstruoituja kulttuurisia efektejä. Affektin käsitteen osalta olennaisia eivät kuitenkaan ole niinkään yksittäiset tunteukset, laadut, kuin määrät: toimintakyky ja sen kasvu tai heikentyminen, ruumiin voimien kasvu ja heikentyminen. Tällä on toki läheinen yhteys ”intensiivisiin emootioihin”. Ks. Deleuze & Guattari 1983, 84.
9. Tämä on Grossbergin suullinen vastaus kysymykseeni.
10. Hemmings 2005; Massumi 2002; Sedgwick 2003.
11. Grossberg 1995, 62. Erottelu luonteesta ks. myös Gilbert 2004.
12. Spinoza 1998, 138.
13. Deleuze & Guattari 1998, 256.
14. Ks. Laplace & Pontalis 1973, 62–65.
15. Deleuze ja Guattari (1983, 98) kirjoittavat, että skitsoanalyysi pyrkii osoittamaan sosiohistoriallisen tuotannon *tiedostamattoman* libidinaalisen panostuksen olemassaolon, erotuksena samanaikaisesti olemassa olevista tietoisista panostuksista.
16. Grossberg 1997b, 28. Esimerkkeinä sosiokulttuurisista affektiraenteista on toisen maailmansodan jälkeisen rockin affektiivinen toimintakykyisyys ja aksiomaattisen kapitalismin kyynisyys. Ks. myös Paolo Virnon (2006) analyysi opportunistista ja kyynisyydestä postfordistisina olemisen muotoina.
17. Näitä voidaan hahmottaa myös Raymond Williamsin (1988, 146–153) ajatuksella kokemisen struktuureista. Williamsin jäsenys ei kuitenkaan keskity ruumista toimintakykyistävän energian, halun ja intensiteettien tarkasteluun, joten se on grossbergilaisesta näkökulmasta poikkeava työkalu.
18. Deleuze & Guattari 1998. Deleuze ja Guattari erottelevat kolme kertosäkeen aspektia: hyppy kaaoksesta järjestyksen rakentamiseen (edellä kuvattu lapsi esimerkkinä), ympyrän tekeminen eli tilan organisoiminen (radio tai televisio-territorioiden merkkajina) ja ympyrän murtaminen. Kertosäkeessä korostuvat rytmi ja melodia, jotka tulevat territorialisoiduiksi. Tämä osaltaan auttaa ymmärtämään, miksi affekti arkielämän territorialisoinnin kontekstissa ei ole sama kuin emootio. Kertosäe ei kuitenkaan viittaa vain ääneen, koska on myös esimerkiksi optisia, ilmeisiin liittyviä ja motorisia kertosäkeitä.
19. Henkilökohtainen keskustelu 30.4.2005 Tampereella.
20. Grossbergin Deleuze & Guattari -luennan arvioiminen vaatisi toisen artikkelin. Johdannon Grossbergin Deleuzeen tarjoaa Wiley (2005), mutta siinä ei käsitellä affektiteoriaa. Ensio Puoskari (2005) käsittelee Grossbergin affektiteoriaa, mutta ei Deleuzea.
21. Grossberg (1997c, 31) esittää, että kulttuurintutkimus on diskursiivisten liittoumien, arkielämän ja valtakoneistojen artikulaatioiden suhteiden tarkastelu.

Social Experience and Cultural Studies. Manchester UP, Manchester 1997c.

Hall, Stuart, Identiteettikysymys globalisoituvassa maailmassa: Stuart Hallin haastattelu (Erkki Karvonen & Juha Koivisto). *Tiedotustutkimus* 24, 3/2001, 100–114.

Harding, Jennifer & Pribram, E. Deidre, Losing Our Cool? Following Williams and Grossberg on Emotions. *Cultural Studies* 18, 6/2004, 863–883.

Hemmings, Clare, Invoking Affect: Cultural Theory and the Ontological Turn. *Cultural Studies* 19, 5/2005, 548–567.

Hills, Matt, *Fan Cultures*. Routledge, London 2002.

Laplace, Jean & Pontalis, Jean-Bertrand, *The Language of Psycho-Analysis*. (Vocabulaire de la psychanalyse, 1967). Käänt. Donald Nicholson-Smith. W.W. Norton & Company, New York 1973.

Massumi, Brian, The Autonomy of Affect. Paul Patton (toim.), *Deleuze: A Critical Reader*. Blackwell, Oxford 1996.

Massumi, Brian, *Parables for the Virtual: Movement, Affect, Sensation*. Duke UP, Durham 2002.

Puoskari, Ensio, *Populaari, viestintä ja artikulaatio*. Lawrence Grossbergin ajattelun tekstijärjestelmänalyysi. Tampere UP, Tampere 2005.

Sedgwick, Eve Kosofsky, *Touching Feeling: Affect, Pedagogy, Performativity*. Duke UP, Durham 2003.

Shouse, Eric, Feeling, Emotion, Affect. *M/C: A Journal of Media and Culture* 8, 6/2005. <http://journal.media-culture.org.au/0512/03-shouse.php>

Spinoza, Benedictus de, *Etiikka*. (Ethica ordine geometrico demonstrata, 1674) Käänt. Vesa Oittinen. Gaudeamus, Helsinki 1998.

Virno, Paolo, *Väen kielioppi*. (La grammatica della moltitudine, 2001). Käänt. Inkeri Koskinen. Tutkijaliitto, Helsinki 2006.

Wiley, Stephen B. Crofts, Spatial Materialism: Grossberg's Deleuzian Cultural Studies. *Cultural Studies* 19, 1/2005, 63–99.

Williams, Raymond, *Marxismi, kulttuuri ja kirjallisuus*. (Marxism and Literature, 1977). Käänt. Mikko Lehtonen. Vastapaino, Tampere 1988.

Kirjallisuus

Deleuze, Gilles & Guattari, Félix, *Anti-Oedipus: Capitalism and Schizophrenia*. (L'Anti-Oedipe: Capitalisme et schizophrénie, 1972). Käänt. Robert Hurley, Mark Seem & Helen R. Lane. University of Minnesota Press, Minneapolis 1983.

Deleuze, Gilles & Guattari, Félix, *A Thousand Plateaus: Capitalism and Schizophrenia*. (Mille plateaux: Capitalisme et schizophrénie, 1980). Käänt. Brian Massumi. University of Minnesota Press, Minneapolis 1998.

Genosko, Gary, *Félix Guattari: An Aberrant Introduction*. Continuum, New York 2002.

Gilbert, Jeremy, Signifying Nothing: 'Culture', 'Discourse' and the Sociality of Affect. *Culture Machine 6: Deconstruction is/in Cultural Studies*, 2004. http://culturemachine.tees.ac.uk/frm_fi.htm

Grossberg, Lawrence, *Mielihyvän kytkennät. Risteilyjä populaarikulttuurissa*. Käänt. & toim. Juha Koivisto & al. Vastapaino, Tampere 1995.

Grossberg, Lawrence, *Dancing in spite of Myself: Essays on Popular Culture*. Duke UP, Durham 1997a.

Grossberg, Lawrence, *Bringing It All Back Home: Essays on Cultural Studies*. Duke UP, Durham 1997b.

Grossberg, Lawrence, Cultural Studies, Modern Logics, and Theories of Globalisation. Angela McRobbie (toim.), *Back to Reality?*